

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

(17833)
(17800)
Gv 119

Sayı: 48335108.610.01/58632
Konu: Soru Önergeleri

28.02/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.02.2013 tarihli ve 110092 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Kemal EKİNCİ' nin, Ulusal Havza Yönetimi Stratejisi ve Sulak Alanların Korunması Sözleşmesine ilişkin, 7/17899 ve 7/17900 esas numaralı yazılı soru önermeleri, Bakanlığımca incelenmiş olup, cevabi yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK:
Cevabi Yazı (4 sayfa)

BURSA MİLLETVEKİLİ KEMAL EKİNCİ'NİN
7/17899 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI

SULAK ALANLAR;

SORU 1. Orman ve Su İşleri Bakanlığı bünyesinde yer alan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Sulak alanlar Şube Müdürlüğü'nü ve taşra teşkilatlarının güçlendirilmesi, her sulak alan için ilgili İl'de Birim Mühendisliklerinin kurulması, Bakanlık ve İl bazında oluşturulan Ulusal ve yerel Sulak alan Komisyonlarının çalışmalarının desteklenmesi amacıyla gerekli kaynak ve bütçenin ayrılması çalışmaları yapılmış mıdır? Yapıldı ise raporları nerededir?

SORU 2. Ülkemizde su rejimi ve sulak alanların yönetimi sürecinde saptanmış 25 havzanın esas alınarak düzenlemeler yapılması ve sulak alanların ve su rejiminin havza ölçeğinde değerlendirilmekte midir? Planlamalar yapılırken bu durum dikkate alınmış mıdır?

SORU 3. Ülkemizde yer alan sulak alanlarla ilgili her türlü bilimsel ve akademik çalışmanın üretilebilmesi ve bilimsel gelişmelerin daha yakından izlenerek, koruma ve geliştirme süreçlerinin örgütlenebilmesi ne tür çalışmalar yapılmıştır?

SORU 4. Sulak alanların her yönüyle ele alınması ve eğitimlerin yaygınlaştırılması için ulusal düzeyde sulak alan eğitimi çalışmalarının, Üniversitelerin desteği ile Bakanlıkça organize edilmesine, Sulak alanların bulunduğu bölgelerde STK oluşumlarının teşvik edilmesi için yerel düzeylerde STK kapasite geliştirme çalışmaları üretilmesine dikkat edilmekte midir? Bu konuda yapılmış çalışmalar nelerdir?

SORU 5. Sulak alanları kirleten, kirletilmesine göz yuman, kişi kurum ve kuruluşlar hakkında yürütülecek işlemlerin hem Bakanlık ve taşra teşkilatları ve hem de Valilikler nezdinde yerel koruma ekiplerinin kurulması sağlanmış mıdır? Sağlandı ise ifa ettikleri görevlerin rapor dökümleri mevcut mudur?

SORU 6. Bakanlık tarafından oluşturulan Yerel Sulak alan Komisyonları çalışmakta mıdır? Çalışmakta ise yıllık raporlandırımları yapılmış mıdır?

CEVAP 1-6. Bakanlığımın yeniden yapılanması kapsamında 15 ilde Bölge Müdürlükleri kurulmuş olup tamamında Doğa Koruma ve Sulak Alanlar Şube Müdürlükleri mevcuttur. Sulak alanlarla alakalı işler, İl Şube Müdürlüklerimiz ile Doğa Koruma ve Sulak Alanlar Şube Müdürlüklerimizce yerine getirilmektedir. Ulusal ve Yerel Sulak Alan Komisyonları, Yönetmelikte ön görüldüğü şekilde toplanmaktadır.

Bakanlığımca 2008-2009 yıllarında, sulak alanlarımızın yoğun olduğu 40 ilimizde bulunan taşra teşkilatımız, tarım il müdürlükleri, kültür ve turizm il müdürlükleri ve diğer ilgili kurumların taşra teşkilatlarına mensup görevliler ile yerel sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve üniversitelerden öğretim üyelerinin katıldığı eğitimler yapılmıştır. 8 merkezde düzenlenen bu eğitimlerde, toplam 450 kişiye sulak alanlarla alakalı eğitim verilmiştir.

Yerel sulak alan komisyonları, Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nin 31,32,33 ve 34. Maddeleri çerçevesinde çalışmalarını yürütmektedir. Yönetmeliğe aykırı davranışta bulunan kişi ve kurumlar hakkında, yürürlükteki mevzuat çerçevesinde İl Şube Müdürlüklerimizce işlem yapılmaktadır.

Ülkemizde 2 yılda bir Sulak Alan Kongresi yapılmaktadır. İlki Bursa Osmangazi Üniversitesi ortaklığında yapılan kongre 2011'de Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi ile birlikte yapılmıştır. 23-25 Ekim 2013'de ise Samsun Ondokuzmayıs Üniversitesi ile birlikte düzenlenecektir.

HAVZA YÖNETİMİ;

SORU 1. *Havzaların sürdürülebilir yönetimi için yasal ve kurumsal kapasitelerin güçlendirilmesi, kurumlar ve paydaşlar arasında katılımcılığın, eşgüdüm ve işbirliğinin sağlanması için neler yapılmıştır?*

SORU 2. *Havzaların su kaynaklarının sürdürülebilir olarak yönetimi ve kullanımı bakımından su kaynaklarının korunması geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı kapsamında, havza bazında çalışmalara ortak temel oluşturacak yasal düzenlemeler yapılmış mıdır? Bu konuda yapılan plan program ve stratejiler uygulamaya konulmuş mudur?*

SORU 3. *Su kullanım verimliliğinin ve tasarrufunun artırılması amacıyla kentsel ve kırsal yerleşim yerlerinin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçlarını yeterli miktarda ve kalitede karşılanması için planlamalar, tarımsal sulama alanlarının havzanın iklim, toprak ve su koşullarına uygun şekilde sulama sistemleri ve sulama verimliliğinin geliştirilmesi sağlanmış mıdır?*

SORU 4. *Havza alanlarında ve doğal kaynaklarında tahribatın ve erozyonun önlenmesi, bozuk havza alanlarının ıslahı ve sürdürülebilir kullanımı için yapılan çalışmalar nelerdir?*

SORU 5. *Orman alanları ve kaynaklarının, tarım alanlarının ve mera alanlarının korunması, geliştirilmesi, ıslahı ve sürdürülebilir kullanımı için gerekli çalışmalar yapılmış mıdır? Kentsel alanlar ve yerleşim yerleri çevresindeki havzalarda yoğun ve düzensiz yapılaşmanın neden olduğu toprak, bitki örtüsü, su kaynakları ve doğal denge bozulmasının önlenmesi sağlanabilmiş midir?*

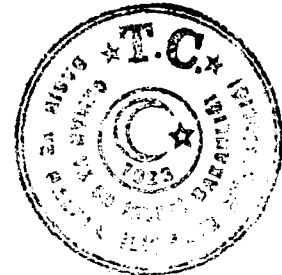
SORU 6. *Havzaların biyolojik çeşitliliğinin, doğal ve kültürel kaynak değerlerinin korunması ve yönetimi ile ekosistem hizmetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için alınan önlemler nelerdir?*

SORU 7. *Havza yönetiminde doğal afetler ve zararlarına karşı önlem ve mücadele mekanizmalarının entegrasyonu, geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi çalışmaları yapılmakta mıdır?*

CEVAP 1-7. Ülkemizin su havzaları ve onların doğal kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı ile alakalı orta ve uzun vadeli kararlara ve yatırım programlarına rehberlik sağlamak, toplumumuzun havzaların ekolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel fayda ve hizmetleri ile alakalı ihtiyaç ve beklentilerinin yeterli düzeyde ve sürdürülebilir olarak karşılanması için yapılacak çalışmalara ortak bir yol göstermek gayesi ile 2012-2023 yılları arasında uygulanması planlanan Ulusal Havza Yönetim Stratejisi ve Eylem Planı (UHYS) hazırlanmış ve Yüksek Planlama Kuruluna sunulmak üzere Kalkınma Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Havza bazında faaliyet yürüten kurum ve kuruluşların yer aldığı çok sektörlü bir strateji belgesi olan ve henüz YPK tarafından onaylanmamış UHYS kapsamındaki hedef ve faaliyetler, ilgili kurumların 2013 yılı programlarında yer almakta olup hali hazırda uygulamalar sürdürülmektedir.

Ülkemizdeki toprak, bitki örtüsü ve su kaynaklarının rehabilitasyonu ve sürdürülebilir kullanımı için; Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği Eylem Planı, Erozyonla Mücadele Eylem Planı, Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı, Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı kapsamında yürütülen çalışmaların yanı sıra Entegre havza rehabilitasyon projeleri de uygulanmaktadır.

BURSA MİLLETVEKİLİ KEMAL EKİNCİ'NİN
7/17900 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI

SORU 1. *Hükümetinizin 10 yıllık iktidarı döneminde ve geçmiş deneyim ve bilgiler de varken neden havza koruma eylem planları ve nehir havzası yönetim planları hala hazırlanmamıştır? Ne zaman hazırlanacaktır?*

SORU 2. *Farklı kurum ve kuruluşlarca su havzalarında yürütülen havza yönetim planlaması ve uygulamaları için mevcut 25 nehir havzası ile bunların alt havzaları ile mikro havzalarından oluşan hidrolojik temelli havza tanımlamasının kullanılması konusunda yürütülen ortak bir çalışma var mıdır? Ortaya çıkan uyumsuzluklar nasıl çözümlenmektedir?*

SORU 3. *Çevre kirliliği ile çarpık kentleşme ve plansız sanayileşme verimli toprak, su, orman ve mera gibi doğal kaynakları ve varlıkları her geçen gün daha fazla tehdit etmektedir, bu konuda Bakanlık tarafından gerçekleştirilen bir çalışma var mıdır? Elde edilen sonuçlar nelerdir?*

SORU 4. *Havza Koruma Eylem Planları ülkemizin giderek artan su gereksinimlerini çözmek üzere ne tür önlemler almaktadır?*

SORU 5. *Havza Koruma Eylem Planlarının hazırlanması sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları, Akademik Odalar ve üniversitelerden destek alınmakta mıdır? Alınmakta ise bu kuruluşlar hangileridir?*

SORU 6. *Havza Koruma Eylem Planlarının hazırlanması ekseninde görevli ve sorumlu kurumlar arasında eşgüdüm ve işbirliği yetersizliği var mıdır? Ayrıca kurumların görev-yetkileri ve mevzuatları ile ilgili çakışmalar, boşluklar, belirsizlikler mevcut mudur? Bu sorunların nasıl çözülmesi düşünülmektedir?*

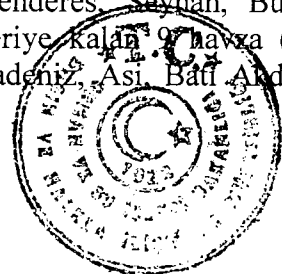
SORU 7. *Havza Koruma Eylem Planları ile ilgili yapılan çalışmalar hakkında bölgesel olarak yurttaşlar bilgilendirilmekte midir? Bu konuda elde edilmiş raporlamalar var mıdır?*

SORU 8. *Türkiye’de havzalarla ilgili olarak oluşturulmuş ve işleyen ve de yurttaşların kolaylıkla ulaşabilecekleri ulusal veriler ve veri tabanı bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa nedeni nedir?*

SORU 9. *Ülkemizde giderek artan sanayi kaynaklı kirliliğin havzalar üzerindeki etkileri incelenebilmekte midir? İnceleniyor ise veriler nelerdir ve bu kirliliklerin azaltılması için ne tür önlemler alınmaktadır?*

SORU 10. *Tarımda aşırı kimyasal gübre ve ilaç kullanımından kaynaklanan toprak ve su kirlenmesi ile biyolojik çeşitlilik üzerindeki baskıların ortadan kaldırılması için alınan önlemler var mıdır? Ayrıca eğime uygun olmayan şekilde yol inşaatları da bozulmuş ve erozyona neden olmaktadır. Bu konuda yapılan bir çalışma mevcut mudur? Tüm bu konulardaki uygulama ve önlemlerin sonuçları ile uygulanan yaptırımlar nelerdir?*

CEVAP 1-10. İl bazındaki münferit çözümlerin, su kaynakları üzerinde etkin, ekonomik ve sürdürülebilir bir uygulama olmadığı tespit edilerek, 2004 yılında havza bazında planlama yapılması kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda Ergene, Gediz, Akarçay, Sakarya ve Van havzaları öncelikli havza olarak ele alınmıştır. 2008 yılında 11 havzada (Kızılırmak, Büyük Menderes, Yeşilirmak, Susurluk, Marmara, Konya, Küçük Menderes, Seyhan, Burdur, Ceyhan ve Kuzey Ege) çalışmalar başlatılmış; 2011 yılında geriye kalan 9 havza (Orta Akdeniz, Doğu Akdeniz, Batı Karadeniz, Fırat-Dicle, Doğu Karadeniz, Ası, Batı Akdeniz,

Çoruh, Aras) için Havza Koruma Eylem Planları hazırlanması ve 2004 yılında hazırlanan 5 havzanın (Ergene, Van, Akarçay, Gediz ve Sakarya) güncellenmesi projesi başlatılmıştır. Böylece 2013 yılı sonunda bütün havzalar için Havza Koruma Eylem Planları tamamlanmış olacaktır.

Havza Koruma Eylem Planlarının hazırlanması ve uygulanması kademelerinde, havzalardaki ilgili sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden destek alınmakta olup, bu çalışmalara aktif katılımları temin edilmektedir. Havza Koruma Eylem Planı Raporları <http://suyonetimi.ormansu.gov.tr/AnaSayfa/eylemplanlari.aspx?sflang=tr> adresinde yer almakta olup yurttaşlar web sayfası aracılığıyla bilgilendirilmektedir.

Eylem planlarının hazırlanması sürecinde, havzalardaki yurttaşların fikirleri alınmakta ve gerçekleştirilen istişare toplantıları neticesinde; yurttaşların da bu sürece birebir dahil edilmektedir. Ayrıca Havza Koruma Eylem Planları hazırlanırken açılış toplantıları ve değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmekte ve Bakanlığımız web sayfasında duyurulmakta olup öncelikli havzalar arasında yer alan Gediz ve Ergene Havzaları için ayrı web sayfası hazırlanmış ve yurttaşların bilgisine sunulmuştur.

